

Érmék, plakettek

A Magyar Asztalos 2012/5. és 2014/8. számában foglalkoztunk azokkal az érmekkel, plakettekkel, amelyekkel a fagazdaság (erdőgazdaság, kézműves és gyári faipar) képviselőit tüntették ki, ill. valamilyen, a fagazdaságot is érintő eseményhez kapcsolódtak (ezeket a számokat a faipar.hu internetes oldalon is elolvashatják). Azóta a faipar-történeti kutatások során újabb érmék, plakettek kerültek elő, ezeken belül is kiemelendők a külföldön kapottak, amelyekre érdemes felhívni a szakmai közönség figyelmét. Külön érdekesség és újdonság a fából vert érme, a Fabatka.

Tavaly a WorldSkills Sao Paolo 2015 szakmai olimpián László Attila bútorasztalos 1. helyezést ért el, ami világbajnoki teljesítményt jelent, s ezzel aranyérmet nyert Magyarországnak. Ugyanitt Mózer Gergely az épületasztalos szakmában kapott magas pontszámának köszönhetően kiválósági éremben (Medalion for Excellence) részesült. Ezeket az érmeket is bemutatjuk írásunkban.

PÁRIZSI VILÁGKIÁLLÍTÁS 1900

A korabeli beszámolók szerint a magyar ipar termékei komoly sikereket értek el ezen a múlt ezredfordulós seregszemlén, készítőik számos kitüntetéssel, éremmel tértek haza. Szűkebb szakmánkból két,

► **Thék Endre emlékérem**
(Telcs Ede alkotása)

THÉK ENDRE EMLÉKÉRME

A józsefvárosi bútór- és zongoragyáros Thék Endre emlékére, halála után, 1930-ban Telcs Ede készített az idősestől érmet, amelyet az Országos Iparegyesület és Kereskedelmi Kamara bocsátott ki. A kép eredetije az Orosházi Múzeumban található, több más Thék-ereklye mellett.

BNV-ÉRMÉK 1948, 1977

A Budapesti Nemzetközi Vásárok története az 1925. évi városligeti kezdetekhez nyúlik vissza. A vásár

► **Thék Endre párizsi aranyérmének egyik oldala** (Orosházi Múzeum)

Budapest – józsefvárosi bútorasztalos – ahogy akkor nevezték, bútorgyáros – által kapott, ma is fellelhető, 90 mm átmérőjű arany-, ill. aranyozott érme képét mutatjuk be. Akik kapták: Thék Endre, valamint Mahunka Imre. Életüket és munkásságukat a Magyar Asztalos 2014/6. és 2015/5. számában ismertettük.

► **Mahunka Imre párizsi aranyérme**
E. MAHUNKA felirattal
(Kép: Albertfalvi Múzeum)

Az érme körirata: exposition universelle internationale, az évszám: 1900, az alsó felirat a táblán: A. DE THÉK.

Mahunka Imre aranyérme mindkét oldalának képe ismert: az egyik oldala megegyezik az előbbivel, azzal, hogy itt a táblában lévő felirat: I. MAHUNKA, míg a másikon tölgy lombkoszorúval ékesített női fej látható frígiai sapkában, tölgyfa alatt. Az érme másik oldalának körirata: REPUBLIQUE FRANCAISE.

A következő ábrán az 1977. évi őszi BNV (1977. 9. 16–25.) 70 mm átmérőjű, kétoldalas sárgaréz emlékérmé látható, itt már a vásárt szervező HUNGEXPO felirattal.

EÖTVÖS LORÁND DÍJ EMLÉKPLAKETT

A Minisztertanács által 1973-ban alapított díj az iparban, a mezőgazdaságban és a közlekedésben kiemelkedő alkotó, irányító, szervező tevékenység elismerésére szolgált. 1991-ben az ipari és kereskedelmi miniszter újraalapította a díjat.

► Eötvös Loránd emléklakett (Csíkszentmihályi Róbert alkotása)

A 66 mm átmérőjű kerek bronzérem Csíkszentmihályi Róbert alkotása. Előlapján Eötvös Loránd domborművű mellképe és EÖTVÖS LORÁND DÍJ felirat látható.

A díjat szakmánkból több személy is megkapta; az elsők között Rieperger László (1978), Bódogh István (1981) és Kurusa László (1985).

TARISZNYÁS MÁRTON-DÍJ

A gyergyói néprajzkutató emlékére a gyergyószentmiklósi Néprajzi Múzeum által 2005-ben alapított Tarisznás Márton-díjjal azokat a magán-, ill. jogi személyeket tüntetik ki, akik a legjelentősebb mértékben anyagi, ill. szellemi, szakmai támogatásban részesítették a múzeumot. A díjjal a névadót ábrázoló emlékérmé jár; körirata TARISZNYÁS MÁRTON.

A gyergyószentmiklósi Tarisznás Márton Múzeum területén fűrészmalmot építettek újjá. A három nyáron át diákokkal végzett munka egyik irányítója Pauló Tamás

► Tarisznás Márton-díj – érme

volt, aki „gatter-kommandójával” ezért a teljesítményért 2007-ben – a külföldiek között elsőként – kapta meg az emlékérmét.

A BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA EMLÉKPLAKETTJE

Az 1850-ben alakult Pesti Kereskedelmi Kamara jogutódjaként működő Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) a

kamarában végzett évtizedes munkásság elismeréseképpen emléklakettet adományoz. A 2015-ös évben az emlékérmét Kálmán István kapta meg. A 11 cm átmérőjű bronzérme körirata a kamara teljes neve, belsejében az 1850-es évszám látható, zászlókkal, stilizált földgömbbel.

EUROSKILLS- ÉS WORLD SKILLS-ÉRMÉK

A két évente megrendezett EuroSkills Európa legjelentősebb szakmai versenye, amely a Szakmák Európa Bajnokságának is tekinthető. A megmérettetésen a legjobb

helyszíne 1974-től már Kőbánya, az Albertirsai út, gazdája a Hungexpo Magyar Külkereskedelmi és Vásár Iroda. Ettől az időszaktól tavasszal a beruházási javakat, ősszel pedig a fogyasztási cikkeket állítják ki.

Az itt elsőnek bemutatott BNV-érme az 1948. évi vásár emlékére a „magyar ezüstnek” nevezett alumíniumból készült az Állami Magyar Pénzverőben. A 32 mm átmérőjű érme egyik oldalán Hermész/Mercurius, a kereskedők pártfogója a görög/római mitológiában, a másik oldalán kézi érmeprés és préselő alak látható. A feliratok: BUDAPEST NEMZETKÖZI VÁSÁR 1948. JÚNIUS 11.; MAGYAR ÁLLAMI PÉNZVERŐ.

► Kálnai Levente és László Attila egyéni bronzérméje (2014)

► Berkes Gábor, Ónodi Zoltán és Sárvári Ádám aranyérme (2012)

fiatal szakemberek vetélkednek több tucat szakmai területen. A EuroSkills versenyeket minden páros évben Európában, míg a WorldSkills versenyeket a világ valamelyik országában tartják. A EuroSkills- és a WorldSkills szakmai versenyek célkitűzése a szakmai képzések színvonalának emelése és a magas színvonalú szakmai ismeretek terjesztése.

A faiparos szakmák hazai képviselői 2008 óta vesznek részt ezeken a versenyeken, 2012 óta egyre nagyobb sikerrel; többek között arany, ezüst és bronz egyéni, valamint csapatérmek a bútorasztalos, épületasztalos, faiparigépező és ácsszakmákból jelzik az utóbbi három évben a hazai fiatal szakemberek felkészültségét, szereplését. Ezekről a Magyar Asztalos hasábjain már több ízben olvashattunk beszámolót.

A versenyeken elnyert mintegy 70 mm átmérőjű arany-, ezüst- és bronzérmékből mutatunk be néhányat.

► Mózer Gergely érmei: egyéni arany és csapat ezüst Kálnai Leventével és László Attilával (2014)

► A Fabatka vert faérem két oldala

A FABATKA

A 2014. év faiparos érmeújdonsága volt a Magyar Pénzverő Zrt. által éremnyomási technológiával, szárított körtefából készített, 42,5 mm átmérőjű „Fabatka”, amelynek előlapját Soltra E. Tamás szobrászművész, a Nyugat-magyarországi Egyetem tanára tervezte. Az érme verése során a faanyagot tömörítik, ezáltal szilárdsága a többszörösére nő. Felülete lakk-kezelést is kap.

Az érme előoldalán lombkoronás, gyökeres fa törzsébe illesztett

„1 FABATKA” szimbolikus címletjelölés és a tervező nevének kezdőbetűi láthatók. A hátoldalon a Magyar Pénzverő Zrt. logója, magyar és angol nyelvű körirata olvasható.

Felhasznált források:

Eötvös Loránd Díj. Wikipedia. 2015.04. 04.

Kapható a Fabatka! Fatáj-online. 2014. 11-26.

Tóth Sándor László: (2010, 2011, 2015) FATE emlékfüzetek: Bódogh István, Mahunka Imre, Rieperger László, Thék Endre.

Varju Zsuzsa (szerk., 2014): A magyar műipar állócsillagai a XIX–XX. század fordulóján. Róth Miksa, Thék Endre, Jungfer Gyula. Kiállítás. Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala. www.babanecz.hu. Babanecz Csaba EuroSkills- és WorldSkills-szakértő

www.tmuzeum.ro/hu/tarisznyas-dij.html 2015. 07.10.

